

■ На адкрытай прасторы

ЭЛІТНАЯ МУЗЫКА Ў ФАРМАЦЕ OPEN AIR

Сёння
распачынаюцца летнія
суботнія канцэрты
класічнай музыкі
ў цэнтры Мінска

Для праекта «Класіка ля Ратушы з velcom» гэта лета становіцца ўжо трэцім сезонам. Вечаровыя суботнія канцэрты сталі неаспрэчным, стыльным і нарэшце карысным упрыгожаннем горада — якраз тым, што хочацца зрабіць традыцыяй. Папулярныя акадэмічнай музыкі для нашай прасторы не з'яўляецца чымсьці новым — яшчэ ў савецкія часы кіраўніцтва рабіла на яе стаўку як на высокае мастацтва, з якім можна сябе атаясамліваць. Фартэп'янная канцэртна па радыё, балеты на тэлебачанні, выязныя выступленні філармоніі сёння замяніліся фарматам open air мерапрыемстваў у гістарычнай частцы сталіцы, каля Ратушы на плошчы Свабоды, якія разносяць па горадзе гукі славутых кампазітараў. Да канца лета ў Мінску адбудзецца восем адмысловых канцэртаў з цэлымі аркестрамі, прафесійнымі выканаўцамі і замежнымі гасцямі. І на першы вечар, прысвечаны 90-годдзю Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Беларусі, плошча Свабоды запрашае ўжо сёння. «Класіку ля Ратушы» пры генеральнай падтрымцы кампаніі velcom сёлета ствараюць Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт і канцэртнае агенцтва «Эквілібрыум Артс», а мы пагутарылі з дырэктарам апошняга Захарам ДУДЗІНСКІМ.

— Праект «Класіка ля Ратушы» выкарыстоўвае класічную музыку ў форме мастацтва для мас, інакш кажучы, спалучае ў сабе элітнае мастацтва з масавым. Тое, што гэта сусветная тэндэнцыя прыйшла ў Беларусь, — добры знак, а ў чым яе рэальная каштоўнасць для нашай прасторы?

— Адказ знаходзіцца ў самім пытанні: дзякуючы праекту класічная музыка кожны год атрымлівае новы імпульс і пашырае кола сваіх слухачоў. Упэўнены, «Класіка ля Ратушы» можа быць флагманам класічнай музыкі ў Беларусі. Нават вулічныя музыкі, для якіх ствараюцца адмысловыя кропкі для выступленняў, калі ўбачаць, як аўдыторыя ўспрымае класіку, пачнуць выконваць не толькі каверы папулярных песень, але ўсё больш класічных кампазітараў, імпрэвізацыі на іх вядомыя творы. А пра становае ўздзеянне акадэмічнай музыкі на арганізм чалавека мы ўжо не раз чыталі ў розных СМІ. Так, вядома, фэсты класікі не дацягваюць да маштабаў рок-фэстывалю ці фэстывалю электроннай музыкі, але гэта не значыць, што яна не запатрабавана ў слухача! Проста мы не чуем яе з кожнага

«праса», таму такое ўражанне і ўзнікае. Аднак прыгожая класічная музыка здольна спыніць нават самага занятага чалавека, натхніць яго на добрыя ўчынкi, захапіць.

«У існуючым канкурэнтным полі ідзе сапраўдная бітва за наведвальніка, і галоўная зброя — гэта прадукт. Мы ў сваёй зброі ўпэўненыя».

— Якія інструменты ў планаванні канцэртаў вы выкарыстоўваеце для таго, каб зрабіць «Класіку ля Ратушы» як мага больш папулярным у наведвальнікаў праектам?

— Каб зрабіць «Класіку ля Ратушы з velcom», патрэбна вялікая падрыхтоўчая праца. У Беларусі ёсць народныя і заслужаныя калектывы, таленавітыя салісты, а яшчэ ёсць шэраг выканаўцаў у краінах блізкага і далёкага замежжа — іх усіх хочацца паказаць у Мінску. У сувязі з гэтым велізарная работа праводзіцца на стадыі адбору: неабходна ведаць, што выконваюць калектывы і на якім узроўні, разумець іх маг-

чымасці і пры гэтым улічваць перавагі глядачоў. Не так часта класічная музыка выходзіць за межы філармоніі, канцэртных залаў і ўзаемадзейнічае з такой колькасцю слухачоў. Таму неабходна зацікавіць наведвальнікаў вечара, каб яны прыйшлі зноў. Сама праграма носіць папулярны затарска-адукацыйны характар — гэта спалучэнне агульнавядомых класічных твораў з кампазіцыямі, якія рэдка выконваюцца ў нашай краіне, але маюць такі ж статус здабытку сусветнай культуры. Мы паспрабуем за восем вечароў паказаць разнастайнасць класічнай музыкі, хоць гэта вельмі складаная задача.

— А ці складана арганізаваць прастору для канцэртаў? Маецца на ўвазе сам выбар пляцоўкі каля Ратушы, зручнасць для музыкантаў і гасцей, размяшчэнне іншых аб'ектаў на шталт дзіцячай пляцоўкі ці «свабодных раяляў».

— Пляцоўка на плошчы Свабоды ўжо стала традыцыйнай, гораду падабаецца ідэя канцэртаў у гістарычнай частцы Мінска. Практычна ўсе нашы вечары — гэта канцэрты аркестраў, калектываў з вялікай колькасцю музыкаў.

Ім усім неабходна прастора, каб пераапрацуць, пакінуць свае рэчы. Ад гэтага і шэрагу іншых дробязяў, напрыклад, наяўнасці вады, залежыць настрой артыстаў і агульная атмасфера вечара. Але месна з гарадскімі ўладамі і нашымі партнёрамі гэтыя пытанні паступова вырашаюцца. Камунікацыя пры стварэнні такога вялікага праекта іграе важную ролю.

— У якіх суадносінах на працягу ўсяго цыкла канцэртаў знаходзіцца беларуская і сусветная музыка?

— Вечар 12 жніўня будзе поўнаасцю прысвечаны беларускай музыцы. Канцэрт нават носіць назву «Беларуская рапсодыя». Ансамбль «Мінск-класік» выканае праграму «Музыка забытага кіно». У аснову канцэрта ўвайшлі кампазіцыі з кінастужак, знятых на «Беларусьфільме» ў 1960—1970-х гадах. На гэтых фільмах вырасла не адно пакаленне людзей. Яны розныя, знятыя рознымі рэжысёрамі ў розныя гады, але аб'ядноўвае іх тое, што музыку да іх стварыў выдатны беларускі кампазітар, народны артыст БССР і СССР Яўген Глебаў. Яго кінамузыка — сапраўдны здабытак

нацыянальнай беларускай культуры, настолькі самадастатковы і разнастайны, што кампазіцыі можна выконваць асобна ад фільма, захоўваючы іх маляўнічасць і зразумеласць для слухача. Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь музычная капэла «SONORUS» з дырыжорам Марынай Трацяковай падарыць наведвальнікам прыгожую праграму «Беларускі сувенір», якая цалкам складаецца з кампазіцый, створаных нашымі суайчыннікамі.

— На прэс-канферэнцыі, прысвечанай праекту, прадстаўнік Мінгарвыканкама і мастацкі кіраўнік «Мінскканцэрта» Алена Радзівонава паабяцала, што сёлетняя праграма здзівіць нават дасведчаных знаўцаў музыкі. Дык чым яна выбітная — асабліва ў параўнанні з канцэртамі мінулых гадоў?

— Праграма здзівіць разнастайнасцю і выбарам кампазіцый. Калі мы невялікі фанат класічнай музыкі, усё роўна знойдзецца вечар, дзеля якога палічыце вартым выйсці з дому. Вас таксама павінны скарыць аркестры. На адным з канцэртаў на сцяне будзе знаходзіцца больш

за дзевяноста чалавек. Адзначу і той факт, што ў якасці салістаў запрошаны сусветныя зоркі опернай сцэны: сапрана з Расіі Ірына Крыкунова, меца-сапрана з Беларусі Аксана Волкава, тэнор з Літвы Крысціян Бенедыкт, французскі барытон Аліўе Эт. На Радзіму з еўрапейскага музычнага тура вернуцца нашы суайчыннікі — індывідуальны музычны праект Nouvelle Philharmonie.

— Ці не крыўдна вам як арганізатару, што ўвага наведвальніка будзе ўвесць час пераключацца з канцэрта класічнай музыкі на рознага кшталту спакусы цэнтры горада?

— Мы спадзяёмся, што ў кожным кутку Верхняга горада будуць чутны гукі класічнай музыкі, якімі мы прыцягнем усіх меламанаў. А ў цэлым гэта не так страшна, бо праект праходзіць у дэмакратычным фармаце open air. У існуючым канкурэнтным полі ідзе сапраўдная бітва за наведвальніка, і галоўная зброя — гэта прадукт. Мы ў сваёй зброі ўпэўненыя.

— Як Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр адзначыць сёння свой дзень народзінаў — у першую суботу «Класікі ля Ратушы»?

— Народны артыст Беларусі — маэстра Аляксандр Анісімаў падрыхтаваў выдатную праграму з твораў знакамітых кампазітараў. Мы пачнем Вольфганга Амадэя Моцарта, Пятра Ільіча Чайкоўскага, Фрыдэрыка Шапэна, Джакаіна Расіні, Джакама Пучыні і шэраг іншых знакамітых кампазітараў. Сумесна з Дзяржаўным акадэмічным сімфанічным аркестрам Рэспублікі Беларусь выступяць вядомыя салісты опернай сцэны — ужо згаданыя Ірына Крыкунова, Аксана Волкава, Крысціян Бенедыкт. Гэта будзе вялікі і цікавы канцэрт майстроў сваёй справы, гонару Беларусі.

Гутарыла
Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.
katsyalovich@vziazda.by

■ Выстава

Нерукатворнае і рукатворнае

«Храм» Усевалада Швайбы ў арт-прасторы «Высокае места»

Калі дагэтуль вы не былі знаёмыя з творчасцю Усевалада Швайбы, то будзьце ўпэўнены: убачыўшы ўпершыню яго карціны і графікі, вы назаўсёды запомніце яго аўтарскі почырк. Мастак-эстэт, ён раскрывае душу праз адлюстраванне жаночых грацыёзных вобразаў, акцэнтую ўвагу на целе чалавека, якое лічыць храмам, што ў любы момант можа быць альбо асветлены, альбо апаганены.

На думку Усевалада Швайбы, адна з найважнейшых мэт чалавека — знайсці храм у сабе і берагчы яго ўсё жыццё. А калі так атрымаецца, што нехта яго знішчыць, — на месцы старога разбуранага храма «за тры дні ўзвесці іншы, нерукатворны». Гэтая ідэя аб'ядноўвае ўсе творы экспазіцыі.

Работы мастака, выстаўленыя ў сталічнай галерэі, захоўваюць у сабе матывы, агульныя для славянскай і антычнай міфалогіі. Майстар дэманструе захапленне жаночай прыгажосцю і абаяльнасцю. На яго палотнах намалюваныя жанчыны, у рысах якіх захоўваюцца адначасова адсылкі да мінулага і цяперашняга часу. Тэматыка і тэхніка работ розныя. Ён займаецца як жывапісам, так і графікай, звяртаецца як да рэалістычнага жывапісу, так і да сюррэалізму, карыстаецца элементамі славянскай культуры. Гэта той выпадак, калі аўтар валодае не толькі звыштонкім адчуваннем рэчаіснасці, але і майстэрствам для перадачы свайго светаўспрымання.

Назва экспазіцыі «Храм» не толькі падказвае нам канцэпцыю выстаўкі, праз якую кожны чалавек можа задумацца пра сэнс жыцця, але ж і раскрывае мастака як філосафа. На выстаўцы ў большасці прадстаўлены графічныя творы мастака, якія варта дасканала разглядаць, абдумваць. Пасля прагляду думкі складваюцца, быццам бы

пазлы, у агульную карціну. У гэтым і заключаецца аўтарская задума. Арганізатары ўдала сфарміравалі выстаўку: графічныя творы прадстаўлены на першым паверсе галерэі, а жывапісныя — на другім.

Вікторыя АСКЕРА